

Da minkavlerne overbeviste Danmark om, at de var ofre

Det var ikke minkenes forhold, der var i fokus, da erhvervet blev lukket - det var minkavlerne selv. Foto: Wikimedia Commons

Finn Wiedemann
03.10.2023

MINKSAGEN // BOGANMELDELSE – Mathilde Walter Clarks bog om den danske minkindustri tegner et skarpt billede af kapitalisme og manipulation – og et erhverv, der var på vej i graven, men iscenesatte sig selv som ofre for et hensynsløst statsligt system.

Mathilde Walter Clark: Det blinde øje

Politikens Forlag, 288 sider, 280 kr. Er udkommet.

Måske har de kære læsere, ligesom jeg, oplevet at sidde til middagsselskaber, hvor enkelte deltagere nærmest med fråde om munden proklamerede, at Mette Mink var ondskaben selv, fordi hun ulovligt havde givet ordre til, at de danske mink skulle slås ned. *Lock her up.*

Et hadeobjekt, man ubesværet kunne projicere alt ondt over på. En slags moderne voodoo-dukke. En del af denne aggressive hadtale fik sikkert næring, fordi medierne i

en periode flød over med grædende minkavlere, som vi fik ondt af, og som fremstod som ofre for et hensynsløst statsligt system, som valgte at slå små forsvarsløse dyr ihjel og fratage hårdtarbejdende mænd og kvinder deres livserhverv.

Mette Frederiksen kom til at symbolisere dette onde system.

“Det handler om, hvordan det gennem mange år lykkedes minkavlere og deres interesseorganisationer at forføre den danske offentlighed med salte tårer

19 milliarder i erstatning

Bogen *Det blinde øje* af Mathilde Walter Clark er en næsten arkæologisk undersøgelse af den danske mink-industri. Den handler dog ikke om, **hvorvidt Mette Frederiksen vidste noget, hun ikke burde vide**, da hun gav ordre om at aflive alle danske mink.

Det handler om, hvordan det gennem mange år lykkedes minkavlere og deres interesseorganisationer at forføre den danske offentlighed med salte tårer og gøre Danmark til en slags Cayman Island for pelsdyravl, sådan at de fik udbetalt svimlende **19 milliarder** i erstatning.

En af de helt store minkavlere, Mr. Mink, formanden for Kopenhagen Fur, kunne således stikke i omegnen af 113 millioner i lommen. 113 millioner af dine og mine skattepenge.

Fra at være et erhverv, som var lukningstruet pga. overproduktion og manglende global interesse for pels, og fra at være et erhverv, hvor dyremishandling var sat i system, og fra at være et arnested for en potentiel smittespredning for en livsfarlig sygdom, kom mink-gate til at handle om, hvor synd det for erhvervet.

Det er den historie, som Walter Clark undersøger og formidler. Samtidig med at hun afdækker de netværk og interesser, som har været med til at holde et system og et erhverv i live, som systematisk har ignoreret dyrevelfærd.

Hvad er det for en bog?

Er det en politisk bog, et stykke agitationskunst? Både ja og nej. Mathilde Walter Clarks bog er en slags undersøgende journalistik eller essay, iblandet elementer fra New Journalism, hvor forfatteren indimellem inddrager personlige erfaringer, betragtninger og reaktioner.

Projektet synes drevet af nysgerrighed efter at forstå, hvordan en tabersag bliver en vindingsag i medierne og offentligheden, og hvordan et erhverv med store dyrevelfærdsmæssige problemer formår at overbevise offentligheden om sin uskyld.

Samtidig er der ingen tvivl om, at Walter Clark er for dyrevelfærd og imod industriel dyreproduktion. Det er således ikke en klassisk journalistisk bog, hvor pro- og kontrasynspunkter får lige stor plads.

“Den rigtige version af historien er imidlertid, at det var tale om industriel husdyrproduktion, hvor dyremishandling var sat i system

En af de fremtrædende personer, som har talt minkens sag gennem mange år, omtales konsekvent som Mr. Mink, og forargelsen over, at minkavlernes formår at iscenesætte sig som uskyldige bønder og ægte danskere med navne som Henning og Anita gentages flere gange.

Det blinde øje er heller ikke en akademisk bog med redegørelse for metode- og teoriafsnit og med refleksion over den valgte fremgangsmådes fordele og ulemper, selv om der undervejs inddrages forskning og rapporter og foretages analyser og undersøgelser.

BERETNINGEN OM DET EFTERÅR HVOR MINKENE
FORSVANDT UD AF MINKSAGEN

DET
BLINDE
ØJE

MATHILDE
WALTER
CLARK

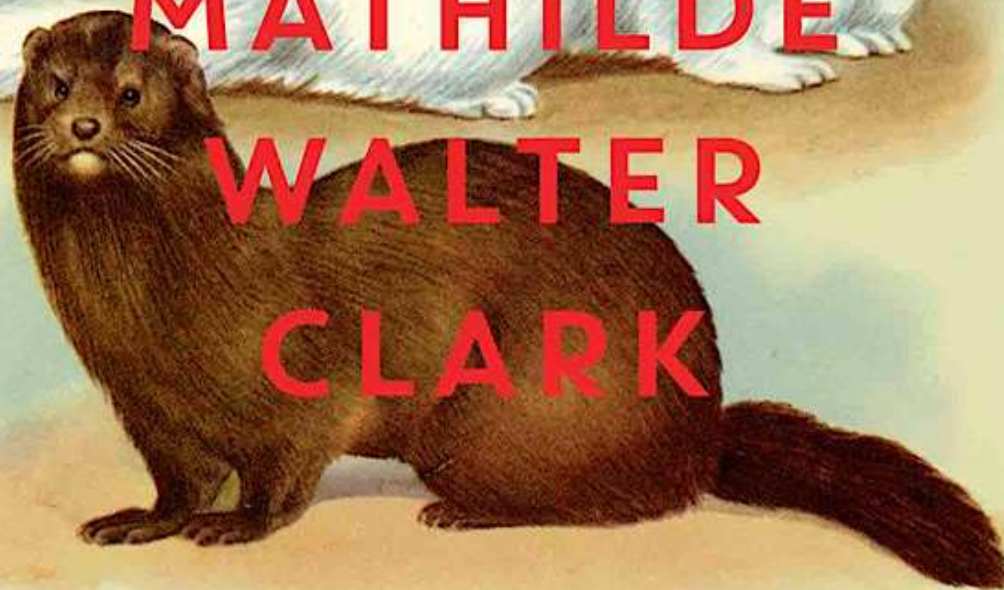

Foto: Politikens Forlag

Det er en bog, som er drevet af undren, men også indignation over, hvordan det lykkedes det danske minkerhverv at tage røven på den danske offentlighed. Hvordan minkerhvervet formåede at fremstille sig som ofre, der var udsat for statens og bureaukratiets overgreb, da minkene skulle slås ned. Dødspatroljer kom marcherende ind i små danske landsbyer for at foretage aflivningerne.

Minkavlerne iscenesætter sig som hårdt arbejdende familiemennesker, der som nævnt hedder Henning og Anita, og som fik deres livsdrøm knust af hensynsløse og verdensfjerne bureaukrater. De passede blot deres elskede job, hvilket var opdræt af små søde pelsdyr. En pludselig opstået smitte havde ramt dem, som man kan rammes af et lyn eller skæbnen.

Det var en personlig tragedie. Ikke et fælles samfundsanliggende eller et resultat af industriel husdyrproduktion, hvor Danmark fremstod som det land i verden med den største produktion af dyr pr. indbygger.

Den rigtige version

Den rigtige version af historien er imidlertid, at der var tale om industriel husdyrproduktion, hvor dyremishandling var sat i system. Forskellige former for dokumentation har gennem årene vist, hvordan minkene led under torturlignede forhold, hvor de ofte skambede hinanden.

Minkindustrien blev supporteret af forskere, som var ansat ved Aarhus Universitet, men som var finansieret af minkindustrien, og som derfor fremstod som alt andet end uafhængige.

Denne forskning bidrog gennem årtier med at undersøge, hvordan minkproduktion kastede størst muligt afkast af sig ved at lave forsøg, hvor de fx sultede dyrene, sådan at de kunne få flest mulige hvalpe.

Den rigtige historie er også, at i årene op til nedslagtningen af alle mink havde København Fur brugt 50 millioner kroner på annoncer og kampagner på at gøre sig lækker.

Walter Clarks bog er et partsindlæg, men det er et seriøst, grundigt og interessant partsindlæg

I offentligheden havde minkindustrien fx brandet sig på bæredygtighed bl.a. gennem et såkaldt strategisk partnerskab med Designskolen i Kolding, hvis udbytte udløste fine priser og påskønnelse fra influencere. At gå med pels var et forsvarligt og etisk valg.

Den rigtige historie er også, at stadig flere lande de senere år har forbudt minkopdræt, fordi det er etisk og moralsk forkasteligt. Den sande historie er, at mange minkbrug havde underskud og økonomiske problemer op til nedslagtningen, og at kinesernes interesse for at aftage danske minkpelse var kraftigt nedadgående.

En historie om grådighed

Walter Clarks bog er et partsindlæg, men det er et seriøst, grundigt og interessant partsindlæg. Det er en historie om, hvordan grådighed og begær efter størst mulig indtjening tilsidesætter alle andre hensyn. Det er en historie om, hvordan vores økonomiske system tvinger aktører til at tilsidesætte moralske og etiske hensyn i jagten på ussel mammon.

På den måde formuleres der en kapitalismekritik. En række andre bøger fra fiktionsforfattere gør noget tilsvarende i de her år, fx Asta Olivia Nordenhof og Lone Aburas.

Bogen er også et stykke modernitetskritik, der illustrerer, hvordan fx såkaldt uafhængig forskning bruges til at promovere en dagsorden, hvor optimering, profit og maksimering er målet, mens etiske og moralske hensyn er fraværende.

Det er et eksempel på den tekniske rationalitets amokløb, hvor naturen, det billige skidt, eller som her dyrene, er midler, der helliger målet.

Sådan er kapitalismen

Bogens ironi eller budskab er, at et erhverv, som måske var på vej mod at afvikle sig selv, fordi moderne forbrugere finder det etisk forkasteligt at gå med pels, og som havde sat dyremishandling i system, og som dygtigt har manipuleret med offentligheden gennem mange år, formåede at iscenesætte sig som ofre.

De reelle ofre er dog os, offentligheden, skatteyderne eller borgerne, som er blevet manipuleret af et afstumpet system, som stort set udelukkende har haft profitmaksimering som mål. Sådan er kapitalismen.

Det blinde øje

I et afsluttende kapitel fortæller Clark om de første dyrefarme, hvor blåsræve og sølvæve blev holdt indespærret, sådan at vestlige kvinder kunne gå i pels. Historien er altså ikke ny, men et produkt af vores højteknologiske kapitalistiske samfund, hvor målet er størst mulig økonomisk vinding på bekostning af alle andre hensyn.

Når det sker, skal staten eller myndighederne gribe ind, ligesom medierne og forskningen skal udgøre et korrektiv, men i mange år vendte alle stort set det blinde øje til.

[anmeldelse](#)[erstatning](#)[minkavl](#)[minksag](#)

Finn Wiedemann

Finn Wiedemann er lektor, ph.d. og studieleder ved Institut for Kulturvidenskaber på Syddansk Universitet. Finn Wiedemann forsker i uddannelse, pædagogik og ledelse. Han har blandt andet skrevet bøgerne: Send mere ledelse. En analyse af...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

POV International